

ספירת הציפורים הגדולה

ציפורי בר בחצר הבית

עלים: יוני בלום

ציפורי בר
בחצר הבית
21/1-2/2/2019

החברה להגנת הטבע
מרכז המפוזות הישראלי

מרכז לטיפול וציפורי בר בחצר ובגינה
yardbirds.org.il

החברה להגנת הטבע
שומרים, מחנכים, אוהבים

מרכז לטיפול וציפורי בר בחצר ובגינה
yardbirds.org.il

מה במצגת?

צילום: דב גרינבלט

מדוע חשוב להשתתף בספירה של ציפורים? ✓

אודות הספירה - כיצד סופרים ציפורים? ✓

איך מדווחים בטלפון או במחשב? ✓

תוצאות של ספירת ציפורים בשנים קודמות ✓

השתתפות מוסדות חינוך ✓

מדוע לספור ציפורים?

נתונים ספירת הציפורים יכולים לתרום לשמירת הטבע - התמעטות השטחים הפתוחים ושינויים בסביבת החיים של הציפורים, משפיעים על מספר ומיני הציפורים בסביבת האדם.

מטרות הספירה:

היבט מדעי-

- ✓ בסיס נתונים רב שנתי הכולל את הרכב ומספר מיני ציפורי הבר בקרבת הבית
 - ✓ אפיון מגמות ושינויים באקולוגיה שלהן במהלך השנים.
- היבט ציבורי -

- ✓ הגברת מעורבות הציבור בשמירת טבע באמצעות מדע אזרחי – איסוף נתונים למען שמירת הטבע
- היבט חינוכי -

- ✓ הגברת מודעות ועניין בציפורים שסביבנו, העמקת ההיכרות והידע
- ✓ חינוך לאזרחות פעילה

מדוע חשוב להשתתף?

מספר המדענים והצפרים המקצועיים מצומצם ואין באפשרותם לאסוף נתונים בכל מקום. השתתפות הציבור מסייעת באיסוף הנתונים.

המידע שמתקבל מאפשר למומחים ללמוד על מצב אוכלוסיות הציפורים בכדי שיהיה ניתן לשמור עליהן.

זהו מידע בעל ערך למדענים, לצפרים, לחובבי הטבע ולכלל הציבור.

אודות הספירה:

ספירת הציפורים הגדולה נערכת בישראל מידי שנה, ✓

החל משנת 2006. בעולם דוגמאות רבות נוספות

מועד הספירה: החל מאמצע ינואר ולמשך שבועיים (בשנה שעברה היה 3 שבועות) ✓

ספירת הציפורים ב 2019 תתקיים מיום שני (טו בשבט) 21.1.19

ועד למוצ"ש, 2.2.19 (כ"ז בשבט)

<https://www.youtube.com/watch?v=v4qv0Y9af-M&t=7s> ✓

השטח בו מתבצעת הספירה

✓ **מקום השטח** – כל מקום שייבחר ובתנאי שיש בו ראות טובה

✓ **גודל וגובה השטח** – טווח תצפית של עד 100 מטר

✓ **תצפיות חוזרות** - אין הגבלה למספר תצפיות מאותו מקום ולא נדרש מרחק בין תצפית לתצפית. לכל שטח שנספר יש למלא טופס בנפרד.

הציפורים הנפוצות

ציפור קטנה מיונה | اصغر من الحمامة | smaller than a pigeon

פשוש פסיסי Graceful Prinia
צילום: נינו יולזרי

דרור הבית דורי البيت
House Sparrow
צילום: משה כהן

ירקון חסון أخضر Greenfinch
צילום: איתן קאופמן

חוחית חסון Goldfinch
צילום: איתן קאופמן

אדום החזה أبو الحناء Robin
צילום: דובי קלעי

נחליאלי לבן כרקס pied Wagtail
צילום: דובי קלעי

צופית בוהקת ابو الزهر
Palestine Sunbird
צילום: אבי בלומן

בולבול بلبل Bulbul
צילום: איתן קאופמן

ירגזי מצוי قرقف كبير Great Tit
צילום: איתן קאופמן

אם ראיתם ציפור שאינכם
מזהים, גם אחרי עיון במדריך
הציפורים ובאינטרנט, דווחו עליה
כציפור בלתי מזוהה.

הציפורים הנפוצות

גודל כיונה או יותר | بحجم الحمامة او اصغر بقليل | About pigeon size or larger

אם ראייתם ציפור שאינכם מזהים, גם אחרי עיון במדריך הציפורים ובאינטרנט, דווחו עליה כציפור בלתי מזוהה.

דררה דַרְרָה
Rose-ringed Parakeet
צילום: ברוך אלרט

תוכי נזירי, ביגאווה
Monk Parakeet
צילום: ברוך אלרט

שחורר שחורר
Blackbird
צילום: ברוך אלרט

מיינה מינה
Common Myna
צילום: ברוך אלרט

נקר סוריה נקאר חֶשֶׁב
Syrian Woodpecker
צילום: משה כהן

דוכיפת
Hoopoe
צילום: איתן קאופמן

עורבני שחור כיפה
Jay
צילום: משה כהן

עורב אפור
Hooded Crow
צילום: משה כהן

צוצלת דבסיה
Laughing Dove
צילום: דובי קלעי

יונה חמאם
Feral Pigeon
צילום: משה כהן

מועד ומשך הספירה

✓ **שעות הספירה הרצויות:** 07:00-10:00 בבוקר, בשעות בהן הציפורים פעילות בחיפוש אחר מזון ואז ניתן לצפות בהן ביתר קלות (כמובן שניתן לצפות בשעות אחרות במשך היום במידת הצורך)

צילום: שלומית ליפשיץ

✓ **משך הספירה:** 10 דקות

טיפים לספירה קלה ומהנה

לפני הספירה:

הקדישו מספר דקות בטרם תתחילו לספור, בכדי שתוכלו לזהות את המינים וגם בכדי שהציפורים יתרגלו לנוכחותכם

לפני הספירה:

רצוי להיעזר במשקפת, בכלי כתיבה ובטופס למילוי הספירה בשטח אותו כדאי להדפיס מראש או הורידו את האפליקציה של ebird לטלפון נייד

התנהגות נכונה במהלך הספירה:

עמדו או שבו בשקט, במקום מוצל, רצוי עם הגב לשמש, ממנו תוכלו לצפות על השטח שבחרתם

להקת ציפורים:

במקרה של ספירת להקת ציפורים- רשמו את המספר המרבי שראיתם בו זמנית

מילוי טופס הדיווח:

רשמו את שם מין הציפור ואת מספר הציפורים המרבי שאתם רואים מכל מין.

כיצד נמנע מספירה כפולה

צילום: שלומית ליפשיץ

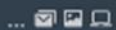
בתחילת הספירה היו 3 דורים
ו-4 זרזירים, ולאחר מספר דקות
הדורים עפו וזרזיר נוסף הגיע
ולכן נמלא בטופס הדיווח:
3 דורים ו-5 זרזירים

eBird

דיווח בנייד או במחשב:

14:46 83% 🔋 📶 🌐

איך להתקין בטלפון?

- היכנסו לאתר של

<https://ebird.org/home> והרשמו

(יש לבחור user name – לפחות 6 תווים וסיסמא – לפחות 8 תווים).
תקבלו מייל לאישור החשבון

- הורידו את האפליקציה של

ebird בחנות (היא חינמית)

תצפיות

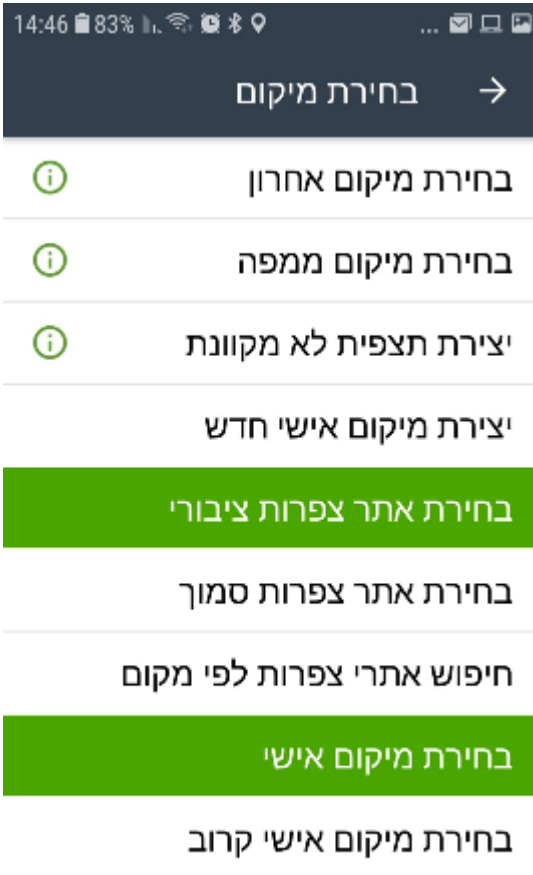
שלי eBird

TheCornellLab

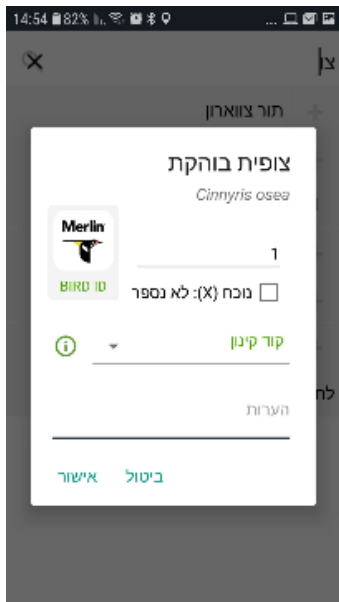
איך לדווח תצפית?

בחירת מיקום - לאחר לחיצה על הכפתור הירוק של התחלת תצפית, נפתח מסך בחירת מיקום. חשוב לאפשר לאפליקציה לבצע גישה אל מיקום המכשיר (כך הדיווחים יהיו מבוססים על נתוני GPS מדויקים). אפשר לבחור מיקום מתוך רשימה של מיקומים של חמישים התצפיות האחרונות, לבחור מתוך מפה, או ללחוץ יצירת מיקום אישי חדש.

תאריך ושעה - במסך הבא יופיעו תאריך ושעה של התצפית. בלחיצה על התאריך ועל השעה ניתן לשנות אותם (אם ברצונכם לדווח על תצפית שבוצעה בזמן אחר). לחצו על שורה ירוקה בה כתוב התחלה.

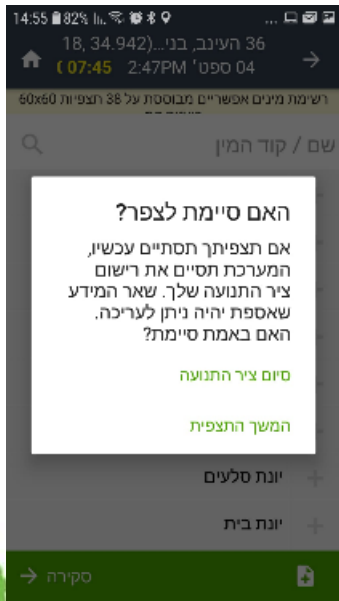

ביצוע התצפית - יש להישאר עשר דקות במקום קבוע. יש לרשום את כל המינים שתזהו בעשר דקות אלו ומספר הפרטים מכל מין.

דיווח מינים ומספר פרטים - את שם המין של הציפור שזיהיתם יש לרשום בשורה העליונה (יש לכתוב את תחילת השם ואז לבחור מהרשימה).

ניתן להוסיף את מספר הפרטים שנצפו על ידי לחיצה על ה + מימין לשם הציפור, או ללחוץ על שם המין ולערוך שם את מספר הפרטים. (אין צורך להתייחס לריבוע נוכח: לא נספר ולקוד הקינון. הללו מתייחסים לסקרים אחרים). בסיום הדיווח על המין ומספר הפרטים יש ללחוץ אישור ולהוסיף את המינים הנוספים שראיתם. ניתן תוך כדי ספירה לחזור למין ולהוסיף עוד אם נדרש. ניתן להיעזר באפליקציה Merlin לזיהוי חלק מהמינים.

סיום התצפית - לאחר עשר דקות, עם סיום התצפית ולאחר שרשמתם את כל המינים שנצפו בתצפית ואת מספר הפרטים מכל מין, לחצו על סקירה ועל סיום ציר התנועה

14:55 82% | Wi-Fi | 🔊 | 📶 | ... | 🏠 | 📧 | 📷

🏠 18, 34.942)... בני 36 העינב, בני 36 →

2:47PM ' 04 ספט

האם זו רשימת המינים המלאה שכוללת את כל המינים אותם זיהית? מידע נוסף...

כן לא

סוג תצפית

נייחת

מספר הצופים

7

משך הזמן (דקות)

הערות

1 מינים שדווחו

צופים כובעים	1
--------------	---

→ שליחה ✎

רשימת המינים המלאה - אם דיווחתם על כל הציפורים שראיתם סמנו כן בשאלה זו. אם היו מינים שלא זיהיתם או לא דיווחתם מסיבות אחרות אנא סמנו לא. לתשובתכם תהיה תרומה לניתוח הנתונים בצורה טובה יותר.

סוג התצפית - יש לבחור תצפית נייחת בהנחה שעמדתם במקום קבוע במשך עשר הדקות של התצפית. ניתן להוסיף מספר צופים ע"י לחיצה על ה+. ולעדכן את כל נתוני התצפית במידת הצורך. בהערות אנא רשמו ספירת הציפורים.

שליחה - לא לשכוח ללחוץ על השורה הירוקה - שליחה. כך המערכת מתעדכנת בנתונים שדיווחתם. תודה שדיווחתם ומוזמנים לדווח שוב (במועד אחר ו/או במקום אחר).

או

למלא בשטח טופס דיווח לרישום בשטח ואח"כ להקליד באפליקציה או באתר של ebird במחשב (באנגלית)

שם הסוקר/ת: _____ דוא"ל: _____ (מוסד חינוכי יוסיף גם שם וכיתה)
 כתובת שטח הספירה (רחוב, מספר, יישוב): _____ תאריך: _____
 מיני הציפורים ומספריהן:

שם המין	מספר פרטים שנצפו	שם המין	מספר פרטים שנצפו	שם המין	מספר פרטים שנצפו

טופס דיווח לרישום בשטח - ניתן למצוא ולהדפיס באתר החברה להגנת הטבע

ספרו לכולם על ספירת ציפורי הבר!

ככל שיותר אנשים ישתתפו, כך
יגדל מאגר המידע ותשתפר
איכות הנתונים מבחינה
סטטיסטית.

תוצאות הספירה הגדולה לשנת תשע"ח, 2018 והשוואות לשנים קודמות

http://mapateva.org.il/Apps/StoryTelling/MapSeries_YardBirdsCount/index.html

סיכום ספירת הציפורים הגדולה

מרכז הציפורות הישראלי | החברה להגנת הטבע

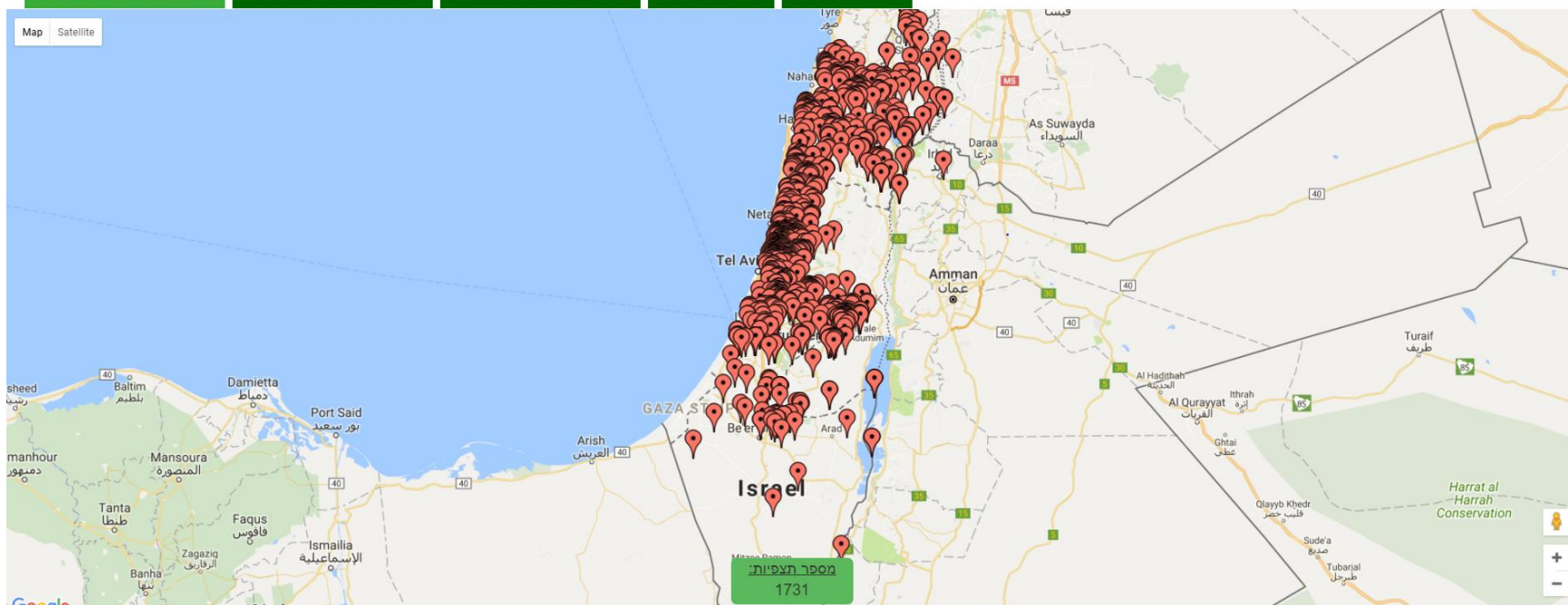
2017 סיכום ספירת הציפורים לשנת

2016 סיכום ספירת הציפורים לשנת

2015 סיכום ספירת הציפורים לשנת

המיינה לאורך השנים

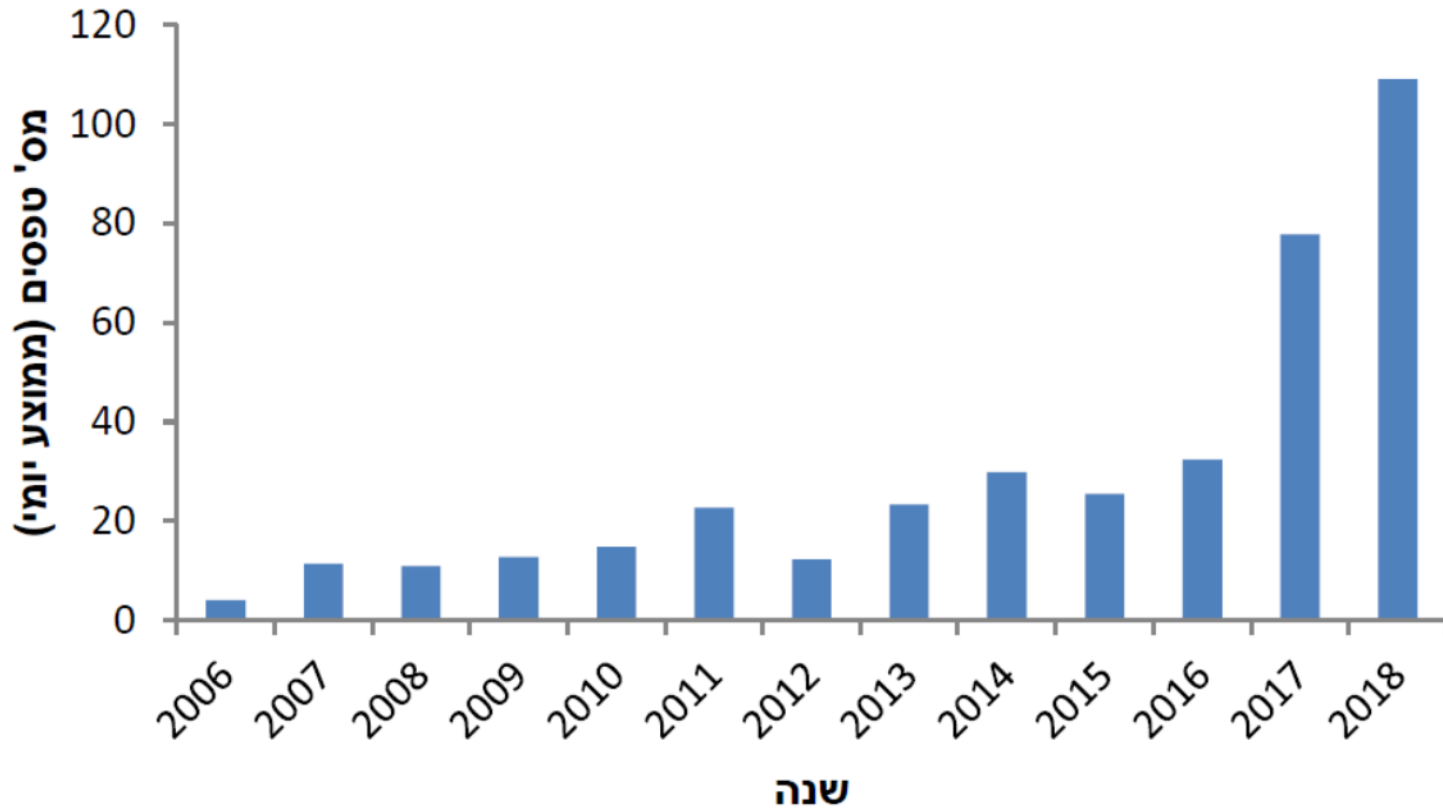
נתונים משנים קודמות

2018	2017	2016	2015	
16 יום	21 יום	4 שבועות	4 שבועות	משך הזמן
1736 מתוכם 729 (41%) מוסדות חינוך	1710 מתוכם 550 (32%) מוסדות חינוך	970 מתוכם 460 (47%) מוסדות חינוך	736	מספר טפסים <u>תקינים</u> שנשלחו
870 מתוכם 400 מוסדות (120 גני ילדים 280 בתי ספר)	740 מתוכם 300 מוסדות חינוך (88 גני ילדים 212 בתי ספר)	700 מתוכם 199 מוסדות חינוך (62 גנים 137 בתי ספר)		מספר משתתפים שונים
71,200	60,860	40,185		מספר ציפורים
105	95	84	100	מספר מינים שונים
עורב אפור 68% דרור הבית 60% צוצלת 59% יונת הבית 59% בולבול/מיינה 50%	עורב אפור 66% צוצלת 59% דרור הבית 59% יונת הבית 56% בולבול 50%	עורב אפור 69% דרור הבית 62% יונת הבית 56% צוצלת 56% בולבול 51%		המינים הנפוצים ביותר

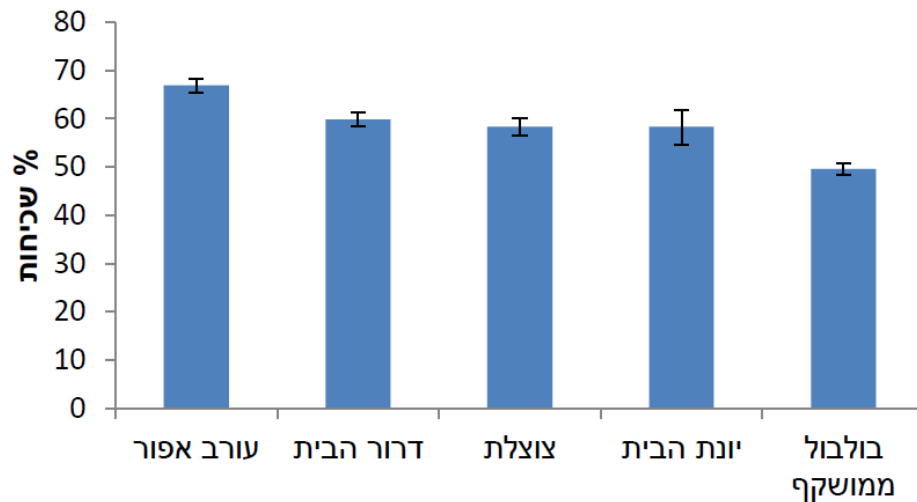
מספר טפסים יומי ממוצע מתחילת הספירה

המינים הנפוצים ביותר

- גם בשנת 2018, הציפור השכיחה ביותר בדיווחים, הייתה עורב אפור ויש 66% סיכוי לראות אותה בתצפית.

חמשת המינים הנפוצים ביותר
ממוצע 2016-2018

צילום: משה כהן

שכיחות לפי אזורים

המינים הנפוצים ביותר במבט כלל ארצי נפוצים במידה רבה גם בארבעת האזורים:

מרכז - 947 דיווחים

72%	עורב אפור
65%	מיינה מצויה
64%	צוצלת
63%	יונת הבית
56%	דרור הבית

צפון - 449 דיווחים

61%	עורב אפור
61%	יונת הבית
58%	דרור הבית
53%	צוצלת
50%	בולבול ממושקף

דרום - 103 דיווחים

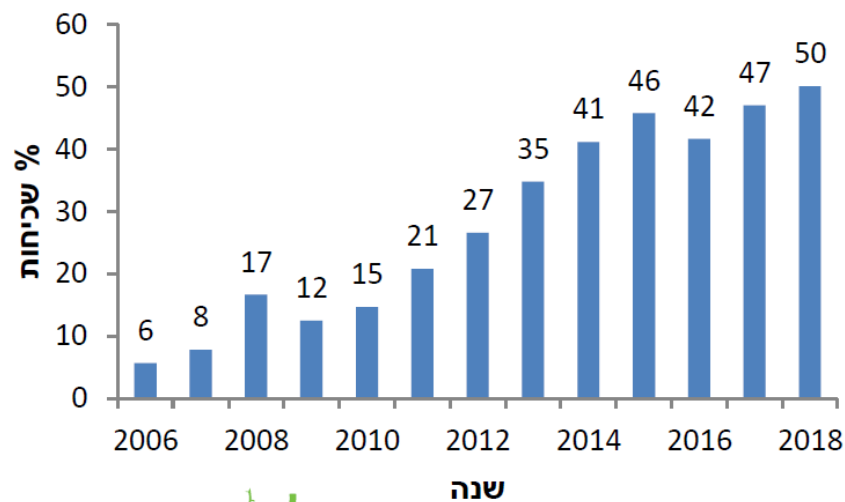
80%	דרור הבית
77%	יונת הבית
66%	צוצלת
55%	בולבול ממושקף
45%	פשוש

ירושלים - 237 דיווחים

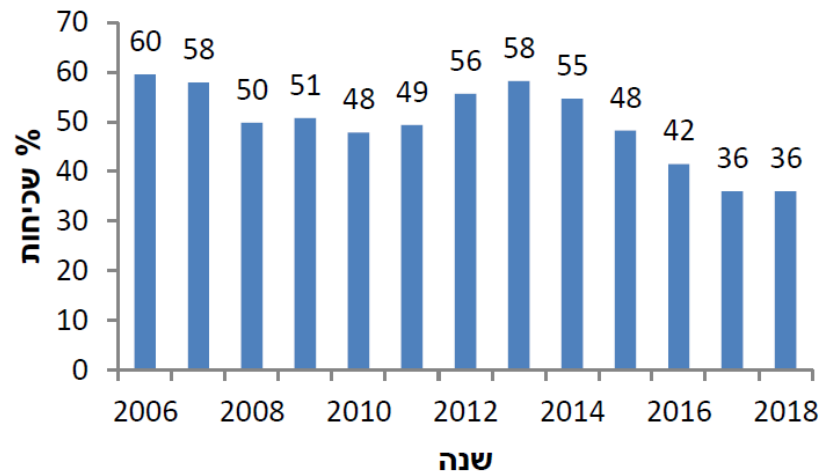
68%	דרור הבית
67%	עורב אפור
66%	יונת הבית
64%	בולבול ממושקף
62%	צוצלת

שכיחות מיינה מצויה בשנים 2006-2018

שכיחות צופית בשנים 2006-2018

השתתפות מוסדות חינוך

מיזם הספירה בשיתוף הציבור
מהווה עשייה סביבתית אמיתית
ומשמעותית, ועל-כן כל מוסד חינוכי
שמשתתף מקבל תעודת הוקרה

אם התצפית דווחה ע"י מוסד חינוכי
וברצונכם לקבל תעודת השתתפות אנא
הרשמו בטופס הנמצא באתר:
<https://www.teva.org.il/birdscount>

שם ניתן למצוא גם הצעות לפעילויות
עם תלמידים

ציפורי בר בחצר הבית

ציפור קטנה מינה: *Smaller Than A Pigeon* اصغر من الحمام

גודל כונה או יותר: *About Pigeon Size Or Larger* حجم الحمامة او اصغر

בחברה להגנת הטבע
שומרים על המגוון הביולוגי

תודה על השתתפותכם

לקבלת הסבר נוסף וסיוע ניתן לפנות לי:

nirita@spni.org.il - נירית לביא-אלון

shlomitlif@gmail.com שלומית ליפשיץ

elihaviv2@gmail.com אלי חביב

המרכז לטיפוח ציפורי הבית בחצר ובגינה
yardbirds.org.il